

Læreren hæfte 4, august 2019

Digital skriftlig prøve jf. læreplan 2017

Spansk begyndersprog A, stx

Råd og vink til de nye opgavetyper i spansk begyndersprog A stx

August 2019

Indhold

- Forord
- *Læreren hæfte 4, august 2019, præciseringer*
- Opgavesættets form og opbygning
- Bedømmelse og *Retteark*
- Henvisninger og dokumentation
- Hjælpemidler
- Ikrafttræden og virkning
- Gængs eksamensform fra og med eksamenstermin 2020
- Bilag 1 (Bruttoliste til opgavetyper i delprøve 1 og pointangivelse)
- Bilag 2 (Vejledende *retteark*)

Forord til *Lærereens hæfte, august 2019*

Kære kollega

Dette hæfte er en lærervejledning til arbejdet med de nye opgavetyper i spansk på begyndersprog A, stx jf. læreplan 2017. Hæftet indeholder korte forklaringer af opgavetyperne, bedømmelseskriterier og information om tilladte hjælpemidler. Hæftet skal fortsat bidrage til forståelsen af det nye opgaveformat, der har været indført som forsøgsordning siden eksamenstermin maj/juni 2016, og som danner præcedens som typeopgave for de skriftlige prøver i spansk begyndersprog A fra og med eksamenstermin maj/juni 2020, jf. læreplan 2017.

Dette *Lærereens hæfte 4*, august 2019 indeholder **ikke** ændringer af indholdet af det tidligere *Lærereens hæfte 4*, men indeholder derimod præciseringer af de eksisterende regler og retningslinjer affødt af de spørgsmål, kolleger har stillet vedrørende opgavesættet og opgavetyperne.

Fra og med eksamenstermin maj/juni 2020 er denne digitale skriftlige prøveform således den gangse og eneste prøveform for spansk begyndersprog A, stx, jf. læreplan fra 2017.

<https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Tidligere opgavesæt findes på www.materialeplatformen.dk og evaluering af prøveforekomsten ligger på <https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/evaluering-af-proever>.

De tidligere opgavesæt kan benyttes til eksamenstræning. Dog skal der tages forbehold for enkelte justeringer i forhold til pointsats i delprøve 1, og at der ikke er adgang til internettet i delprøve 2 som fagligt hjælpemiddel fra og med eksamenstermin 2019. De prøvesæt, der er lagt ud på www.materialeplatformen.dk fra marts 2019 og frem er alle tilpasset vejledning og bestemmelser i *Lærereens hæfte 4*.

Lærereens hæfte 4, august 2019 fungerer som vejledning til den skriftlige prøve på begyndersprog A.

Med venlig hilsen

Tine Brandt, fagkonsulent

Tine.Brandt@stukovm.dk

Lærerens hæfte 4, august 2019, præciseringer

Forsøget med prøveformen har kørt siden eksamenstermin maj/juni 2016, og prøveformen er og bliver nu den gængse eksamensform fra og med sommertermin 2020. Der er således et behov for at udforme et *Lærerens hæfte 4, august 2019*, der fungerer som vejledning til prøven.

Ændringen af adgang til hjælpemidler i delprøve 2, dvs. forbud mod brug af internettet i delprøve 2 fra og med eksamenstermin maj/juni 2019, kræver visse småjusteringer og ændringer for at tilpasse prøven det rette faglige niveau. Ændringen kræver ligeledes en ny vejledning om tilladte hjælpemidler.

Præciseringer og forklaringer i dette *Lærerens hæfte 4* har til formål at understøtte lærerne i det fortsatte arbejde med opgavetypen. Det drejer sig **ikke** om ændringer men om præciseringer og forklaringer affødt af kollegers spørgsmål til forståelse af og løsning af opgavetypen.

Lærerens hæfte, august 2019 er gældende fra og med eksamenstermin maj/juni 2019.

Opgavesættets form og opbygning

Opgavesættet består af to delprøver: Delprøve 1 og delprøve 2. Prøvens varighed er 4 timer.

Alle opgaveinstrukser i opgavesættet er på dansk for at have fokus på elevernes løsning af opgaverne, hvilket er på linje med de skriftlige prøver i engelsk, fransk, italiensk og tysk.

Grammatiske betegnelser er på latin med dansk betegnelse i parentes.

Delprøve 1

	Delprøve 1
Prøveform	Delprøve uden hjælpemidler. 14 delopgaver baseret på en spansksproget tekst med ca. 1500 anslag inklusive mellemrum.
Fokus	Læsefærdighed, læsestrategier, tekstforståelse, grammatisk forståelse og ordforråd samt sprogproduktion uden hjælpemidler, jf. de faglige mål.
Hvordan testes der?	Bestemmelse af tekstens formål, tema og genre. Spørgsmål/svar matches, sandt/falsk, forklaring af ord, synonyme/antonymer, halve sætninger

	matches med andre halve sætninger, ordklynger sættes i korrekt rækkefølge, det korrekte ord vælges i en spansk sætning, spanske- og danske sætninger matches, udsagn om billeder samt tekstproduktion.
Varighed	Efter højst én time afleveres besvarelsen af første del af opgavesættet, og herefter må alle hjælpemidler benyttes til besvarelse af anden del af opgavesættet.

Delprøve 1 er baseret på en tekst med ca. 1500 anslag inklusive mellemrum. Teksten er gloseret og kan have en kort indledning på dansk.

Til delprøve 1 er der udarbejdet en bruttoliste over mulige opgavetyper (bilag 1).

Alle opgavetyper bringes ikke i spil i alle opgavesæt. I hvert enkelt opgavesæt indgår 14 opgavetyper. Instrukserne til opgaverne ligger fast, således at eleverne er fortrolige med alle opgavetyper på forhånd. Eleverne kan i undervisningen arbejde strategisk med de konkrete basale færdigheder, de skal beherske for at kunne løse delprøve 1. For at løse de forskellige opgavetyper kræves der basale færdigheder med et alment ordforråd og beherskelse af den mest nødvendige grammatik.

Opgave a, b og c (se bilag 1) er obligatoriske, og indgår i alle opgavesæt. I alle opgavesæt indgår ligeledes fire opgaver til 2 point, tre opgaver til 3 point og fire opgaver til 5 point.

Opgaverne tester genrebevidsthed (GB), tekstforståelse, overordnet indhold (TF), tekstforståelse på sætningsniveau og idiomatiske udtryk (OF), korrekt betydning på dansk af de 3 spanske sætninger (GR, OF, TS og TO) og tekstproduktion (TP). Tre af de 14 opgaver tester i hvert opgavesæt tekstproduktion. Det fremgår af skemaet i bilag 1, hvilke områder de enkelte områder tester.

I opgavesættet indgår en delprøve uden hjælpemidler, da det sprogsyn, der ligger bag opgaverne er den kontekstualiserede og kommunikative tilgang jf. læreplan 2017. Det betyder, at den sproglige opmærksomhed er fundamental. Et grundlæggende kendskab til og forståelse af sproglige strukturer er en væsentlig delkomponent i de kommunikative kompetencer. Det forudsætter, at eleverne har en grundlæggende "paratviden" inden for de områder, der testes. I undervisningen arbejdes der strategisk med de konkrete basale færdigheder, som eleverne skal beherske for at kunne løse eksamensopgaven.

Delprøve 2 (må tilgås, når delprøve 1 er afleveret efter højst én time).

	Delprøve 2
<i>Prøveform</i>	Delprøve med alle hjælpemidler. Adgang til internettet er ikke tilladt. Kontakt med omverdenen er ikke tilladt. (Se side 10)
<i>Fokus</i>	Tekstforståelse, sprogproduktion og anvendelse af fagets centrale hjælpemidler (ordbøger og

	grammatik).
Hvordan testes der?	Redegørelse for indhold af tekst ud fra en given opgaveformulering. Genrebestemt formulering.
Varighed	3 timer.

I delprøve 2 skal eleverne skrive **250 ord**. Der accepteres en afvigelse på +/- 10%, idet en overskridelse af de 250 ord ikke i sig selv tæller positivt i vurderingen. Det skal indskræpes, at noter, citater og afskrift fra tekstforlægget ikke tæller med i det samlede antal ord. Eleverne præsenteres i denne delprøve for yderligere tekstmateriale, som kan være tekst, videoklip, (med spanske undertekster) og/eller billedmateriale (Tekst B, C og D). Tekst B har et omfang på højst 1400 anslag inklusive mellemrum. Tekstmaterialet er gloseret i et omfang, der er passende for tekstmaterialets sværhedsgrad. Der er ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel til delprøve 2.

I delprøve 2 skal eleverne jf. opgaveformuleringen og instruksen i deres opgavebesvarelse inddrage 5 verber fra en boks med alt 10 verber. Verberne skal jf. opgaveformuleringen og instruksen bøjes i 3 verbaltider. Eleverne skal markere de fem verber de har anvendt med enten fed eller understregning samt angive den verbaltid, de har anvendt i enten parentes eller fodnote. Se eksempel:

Hablar – comer - estudiar – escribir – estar – ser – hacer – ir – lavarse - llamarse
Eleven kan skrive: Juan habla (præsens) Han comido (perfektum) Estudiaré mañana (futurum) Habéis escrito (perfektum) un artículo muy informativo. Los alumnos van a hacer sus deberes(futurum).
Det betyder således, at <i>præsens</i> bruges 1 gang, <i>futurum</i> bruges 2 gange og <i>perfektum</i> bruges 2 gange.

Tekst A fra delprøve 1 skal inddrages i delprøve 2. At inddrage betyder i den sammenhæng, at eleverne viser, at de har forstået teksten, og at de kan relatere til den. Yderligere skal eleverne inddrage én eller flere af teksterne i delprøve 2. Således udfordres de fagligt dygtige elever, der kan vise, at de kan overskue et stort tekstmateriale. Omvendt kan den fagligt mindre dygtige elev koncentrere sig om et mindre tekstmateriale.

Opgavetypen med inddragelse af forskellige teksttyper har fokus på det udvidede tekstbegreb. Det vil derfor være nødvendigt at arbejde systematisk med de forskellige teksttyper i undervisningen.

Det kan fx dreje sig om:

- Videofiler, fx interviews, nyhedsklip, kortfilm, trailers til spillefilm og taler
- Lydfiler, fx oplæsning af tekst (fra lydbøger eller podcast), sange og samtaler/interviews

- Billeder, fx nyhedsbilleder, kunst (fx malerier eller skulpturer), screendumps
- Hjemmesider.

Eleverne skal være bevidste om og kunne anvende forskellige genrer. Eleverne arbejder med genrer i mange andre fag og kan inddrage deres viden herfra. Kravet til genreskrivning i spansk er selvsagt ikke så højt som i dansk og engelsk. Genren, som eleverne skriver i, skal dog være genkendelig. Der prøves i, om eleven har en elementær fornemmelse for genrer. Det forventes ikke, at eleverne anvender alle genrekrav, men at de kan demonstrere en fornemmelse for genrens basale karakteristika. Specielt afsender- og modtagerforhold samt sproglige markører er en del af genrekravet.

De genrer der kan komme i spil, er:

- Artikel (ikke til *El País* men fx til et skoleblad)
- Læserbrev / (argumenterende) blogindlæg
- Dagbog
- Brev/e-mail

Følgende genreskrivning bør derfor indgå som en del af den daglige undervisning:

Hvordan skriver man en artikel?

En artikel behandler på baggrund af et kildemateriale et emne og skal informere en modtagergruppe. En artikel kan skrives til forskellige målgrupper og i forskellige sammenhænge. Derfor skal eleverne være bevidste om afsender – og modtagerforhold.

Hvordan skriver man et læserbrev?

Læserbreve skrives ikke af journalister men af avisens eller bladets læsere. De kan handle om alt fra vigtige samfundsproblemer til personlige ytringer. Nogle læserbreve er både oplysende og fulde af gode argumenter, andre blot udtryk for helt personlige følelser. Et læserbrev vil også kunne publiceres på en blog.

Hvordan skriver man en dagbog?

En dagbog er en bog, hvori der skrives uformelle kronologiske daterede oplæg. En dagbog er for det meste privat, hvori man skriver til sig selv om sin hverdag, sine tanker, sine holdninger og ønsker. Men en dagbog kan også bruges mere offentligt i form af en personlig blog.

Hvordan skriver man et brev?

Et brev kan være både formelt og uformelt, og ord, udtryk og høfligheds vendinger og stilniveau varierer derefter. Et brev kan skrives som en e-mail. Det er vigtigt at tage højde for det afsender- og modtagerforhold, der fremgår af opgaveformuleringen.

Der er ingen specifikke krav til layout.

På EMU: Fagkonsulenten, findes yderligere materiale om *Kompetencer i genreforståelse*.

Bedømmelse

Eksaminandens besvarelse af opgaven bedømmes ud fra bedømmelseskriterierne og de faglige mål i læreplanen 2017.

Bedømmelseskriterier, jf. Læreplan 2017

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan uddrage det væsentlige af det udleverede tekstmateriale, udtrykke sig skriftligt på et sammenhængende spansk, besvare en opgave, disponere og fremstille et indhold klart og selvstændigt, samt på at eksaminanden viser sikkerhed i den relevante syntaks og morfologi og behersker et alment ordforråd samt idiomatik. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

<https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Faglige mål, jf. Læreplan 2017

Eleverne skal kunne:

- læse og forstå ubearbejdede spansksprogede fiktive og ikke-fiktive tekster
- udtrykke sig skriftligt på et ukompliceret og sammenhængende spansk
- analysere og fortolke tekster inden for forskellige genrer samt sætte den enkelte tekst ind i kulturelle, interkulturelle, historiske og samfundsmæssige sammenhænge
- perspektivere den erhvervede viden om samfunds- og kulturforhold i de spansksprogede områder til andre samfunds- og kulturforhold.

<https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Den endelige bedømmelse er en samlet helhedsvurdering baseret på eksaminandens besvarelse af delprøve 1 og delprøve 2.

Delprøve 1

I delprøve 1 kan man som bedømmer tage udgangspunkt i, at hver opgave giver point. Opgaverne i delprøve 1 vægtes forskelligt. Opgave 1, 2, 3 giver samlet 1 point, de grammatiske opgaver giver op til 3 eller 5 point, og opgaverne med fri tekstproduktion giver op til 5 point, således at eksaminander, der viser særligt sprogligt overblik og grammatisk forståelse (fx brug af et særligt stort og varieret ordforråd, verbalperifraser, konjunktiv, pronominer og ledsætninger), kan score højt. Øvrige opgaver giver op til

2 eller 3 point. Optælling af point skal dog ikke mekaniseres, da der er behov for at lægge mærke til nuancerne. Pointsats per delopgave markeres ud for hver enkelt opgave for at synliggøre denne for både lærer og elev. Delprøve 1 giver maksimalt **38 point** (se bilag 2).

Opgaverne med fri tekstproduktion (jf. bilag 1) tester eleverne både i den sproglige og den indholdsmæssige dimension: Sprogligt lægges der vægt på grammatisk overblik, styr på ordklasser, basale ord, udtryk og vendinger samt varieret ordforråd. Indholdsmæssigt lægges vægt på, at opgaven besvares i overensstemmelse med instruksens, og der er forskel på *skriv dialogen*, *fortæl historien bag billedet*, *begrund en titel* og *beskriv billedet*. Således skal tekstproduktionen have relevans for opgaven. Godt sprog er ikke nok i sig selv.

Delprøve 2

I delprøve 2 lægges der vægt på om

- *Genren er genkendelig*
Eksaminanden skal demonstrere elementær fornemmelse for genrens **basale** karakteristika. Det forventes ikke, at eksaminanden anvender alle krav til en given genre. Genren skal overordnet være genkendelig.
- *Tekstmaterialet inddrages*
At inddrage betyder, at eksaminanden skal vise, at han eller hun har læst og forstået tekstmaterialet. Tekst A fra delprøve 1 og én eller flere af teksterne fra delprøve 2 skal anvendes. De anvendte tekster fra prøvesættet skal dokumenteres i enten fodnote eller parentes.
- *Indholdet er i overensstemmelse med opgaveinstruksens*
Er opgaven besvaret? Har eksaminanden fulgt instruksens?
Har eksaminanden skrevet det rette antal ord (+/- 10%)?
En overskridelse af det krævede antal ord tæller i sig selv ikke positivt, mens et for lille antal ord vil tælle negativt i bedømmelsen. Afskrift og formuleringer fra tekstforlæg, citater og kildehenvisninger tæller ikke med i antallet af ord.
- *Boks med verber er anvendt korrekt*
Har eksaminanden benyttet 5 verber fra boksen bøjet i 3 verbaltider jf. opgaveformulering og instruksens? De 5 verber skal markeres med enten fed eller understregning, og den valgte verbaltid skal anføres i enten parentes eller fodnote. De tre verbaltider benyttes således henholdsvis 1, 2 eller 3 gange. Eksaminanden kan frit benytte enten indikativ eller konjunktiv. Bemærk, at *futurum* i instruksens betyder, at eleven selv vælger, om han eller hun vil bruge ”ren” *futurum* eller *nær fremtid*.
- *Der er sproglig konsistens og sproglig ensartethed i besvarelsen*
- *Sproget er flydende og forståeligt*

Fejltyper

Ubetydelige fejl

Enkelte stave- og trykstregsfejl har ingen indflydelse på helhedsvurderingen af en besvarelse. Grammatiske fejl, der kun optræder en enkelt eller et par gange, er ikke afgørende, hvis eksaminanden i øvrigt behersker det pågældende grammatiske område. Det samme gælder fejl i ordforråd og tegnsætning.

Egentlige fejl

Det anses som egentlige fejl, hvis en besvarelse har flere fejl inden for følgende emner: Bøjning af verber, almindelig brug af *ser/estar/hay*, artikelbrug, genitiv, almindelige regler for adjektivets syntaks, personlige pronominer, nægtelser, elementær ordstilling, almindelige bisætningsindledere samt den mest almindelige brug af konjunktiv.

Alvorlige fejl

Meningsforstyrende fejl og fejl der viser manglende forståelse af ordklasser og deres funktion i en sætning, mange danismer og passager hvor sproget er uforståeligt eller usammenhængende. Misforståelse af teksten er ligeledes en alvorlig fejl.

Bedømmelse

Hvordan er det sproglige niveau?

- En karakteristik af sproget med hensyn til blandt andet sproglig korrekthed, variation af ordforråd og syntaktiske konstruktioner.
- Parafrase tæller ikke positivt og tæller ikke med i antallet af ord, ligesom det ikke i sig selv tæller positivt at overskride det angivne antal ord.
- Fluency vægtes højere end nøjagtighed i detaljen. En enkeltstående sproglig fejl anses ikke som alvorlig, hvorimod konsekvent mangel på grammatisk, syntaktisk og morfologisk forståelse tæller ned.

Der foretages en helhedsvurdering af den samlede besvarelse jf. de faglige mål. Der er altså ikke tale om en på forhånd fastsat vægtning af de enkelte dele af opgavesættet.

Tilladte hjælpemidler og anvendelse af hjælpemidler

Delprøve 1: Ingen hjælpemidler er tilladt.

Delprøve 2: Alle hjælpemidler er tilladt til delprøve 2. Der er som udgangspunkt **ikke** adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøven. Dog vil det være tilladt for eksaminanderne til delprøve 2 at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.

Kontakt med omverdenen er ikke tilladt.

Se neden stående oversigt samt Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser, BEK nr 1276 af 27/11/2017, § 5 stk 1- 5

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194856>

Oversigt over hjælpemidler

Eksempler på tilladte online hjælpemidler		Konkrete dybe links til materiale, der ikke kan opbevares på elevens computer, online ordbøger, i-bøger, online grammatikker og verbix, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.
Online hjælpemidler der <u>ikke</u> er tilladte		Internetsøgning, interaktive programmer, som fx Google translate, Words + Microsofts online- oversættelsesprogrammer og andre oversættermaskiner, der kan oversætte ordkæder samt interaktive verbebojere.

Ikrafttræden og virkning

Dette *Lærernes hæfte 4* træder i kraft og har virkning fra maj/juni 2019.

Gængs eksamensform fra og med eksamenstermin 2020

Herværende digitale skriftlige prøve og eksamensform er og bliver den gængse eksamensform fra og med eksamenstermin 2020, jf. Læreplan 2017.

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET